

Molnár György ünnepi beszéde, Nagykapos, 2007. július 8.

„...megmaradni több, feladatszerűbb vállalkozás, mint szerezni és hódítani.”

Mélyen tisztelt Elnök Úr! Alelnök Úr! Hivatalvezető Úr! Rektor Úr! Esperes Urak! Nagykapos Ünneplő Közönsége! Kedves Barátaim!

Márai Sándor 1939 pünkösdjén, Kassán jegyezte naplójába az idézett gondolatot, mely közel hét évtized elmúltával éppoly időszerű, mint két emberöltővel ezelőtt. Sőt, ma itt, ezen a felemelő ünnepi eseményen akár ki is egészíthetjük, akár folytathatjuk is a következőképpen: „megmaradni több, feladatszerűbb vállalkozás, mint szerezni és hódítani...**hát még XXI. századi magyar jövőt építeni!**”

Márpedig itt Nagykaposon e felnőttképző központtal **Önök a XXI. századi magyar jövő egyik nélkülözhetetlen felvidéki tartópillérét hozták létre**, melynek jelentősége jóval túlmutat önmagán, hiszen a most átadásra kerülő intézmény már egy széles körű összefogást, a PannonForrás Kárpát-medencei Felnőttképzési és Szolgáltatási Hálózatot is erősíti, gazdagítja.

Kedves Barátaim!

Miért állíthatjuk teljes bizonyossággal, hogy e létesítmény a XXI. századi magyar jövő egyik tartópillére? Nos, erre legalább három okunk van. Az egyik a felvidéki magyar nyelvű felnőttképzés hosszú távú jelentősége, a másik a Kárpát-medencei szintű gondolkodás sürgető szükségessége, a harmadik pedig az össznemzeti nagy, közös célok érdekében elérhető helyi és uniós fejlesztési források megszerzésének és ezek összehangolt felhasználásának történelmi szerepe és lehetősége.

Hogyan állunk ezzel a három tényezővel? Nézzük elsőként a magyar nyelvű felnőttképzés jelentőségét.

Általános megállapításként elfogadott ma már, hogy a globalizáció viszonyai között a Kárpát-medencei magyarság gazdasági, munkavállalási esélyeit az anyanyelven folyó oktatás és képzés színvonala, korszerűsége meghatározóan befolyásolja. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy a közoktatás és a felsőoktatás mellett egyre nő az iskolarendszeren kívüli felnőttképzés jelentősége. **Korszakváltás részesei vagyunk, melynek során az egyszeri, iskolai felkészülést felváltja az élet teljes hosszán át tartó ismeretszerzés és képességfejlesztés szükségessége.**

Ezért a felnőttkori tanulás, szakmaszerzés és szakmaváltás lehetősége a magyar nemzeti közösségek szülőföldön történő boldogulásának XXI. századi alapfeltétele. Azonban – amint azt az Apáczai Közalapítvány által támogatott Kárpát-medencei kutatási program 2004-ben megállapította – a magyarlakta régiókban, köztük a Nagykapos és Vidéke Térségi Társulás munkatársai által elemzett Felvidéken - még nem jött létre a korszerű, ún. kompetencia alapú, moduláris felépítésű, a munkáltatók igényeire azonnal reagálni képes, rugalmas és gyakorlatközpontú magyar nyelvű felnőttképzés és az ezt kiegészítő tevékenységek egységes szolgáltatási rendszere. Ennek létrehozása azért is indokolt, mert az egyre gyorsabban változó munkaerőpiaci igényeket az iskolarendszerű képzési formák többnyire csak kisebb-nagyobb késéssel képesek követni.

Kedves Barátaim!

A másik fontos szempont - számos mértékadó helyzetelemzésből és ezek megállapításaiból következően - **a Kárpát-medencei szintű gondolkodás időszerűsége**. Kelet-közép Európában az uniós bővítés eredményeként a határok fokozatosan nyitottakká válnak, a Kárpát-medence egyre inkább természetes gazdasági egységként működik. A magyar nemzeti közösségek által lakott régiók munkaerőpiaci szempontból is közelednek egymáshoz. Mind a szülőföldön való boldogulás, mind a régiók közötti mobilitás, a természetes munkaerőmozgás érdekében indokolt a Duna-medencében közösen kifejlesztett, átlátható és átjárható egységes felnőttképzési rendszerben gondolkodni, ezt létrehozni.

A harmadik tényező a finanszírozási feltételek alapvető változása. Az országhatárokon átnyúló együttműködésben az eddigi alacsonyabb szintű, döntően anyaországi finanszírozással megvalósított, hagyományos felnőttképzési tapasztalatátadási munkamódszerek (pl. konferenciák, szemináriumok, vendégelőadókkal megvalósított kihelyezett képzések, tréningek) **az Európai Unió nagyságrendekkel jelentősebb támogatási formáival felválthatók nagy, közös célokat szolgáló fejlesztési munkamódszerekkel, s az ezeket összekapcsoló, korszerű XXI. századi fejlesztési modellel, a hálózatépítéssel**. Ennek legfontosabb előfeltétele a versenyképes partnerség és az EU-konform fejlesztési koncepció, illetve a kidolgozott fejlesztési projekt. E feltételek a felnőttképzés területén Kárpát-medencei szinten 2004 és 2007 között létrejöttek, s ebben jelentős szerepük volt a felvidéki szervezeteknek, a nagykaposi és a galántai kollégáknak, nem utolsósorban Gabri Rudolf elnök úr áldozatos munkájának, tanúságtevő példamutatásának.

Európai nézőpontból a több országra kiterjedő transzregionális hálózatépítés időszerűségét és jelentőségét támasztják alá a szakképzés átláthatóságát és átjárhatóságát szolgáló közösségi szintű kezdeményezések: a Közös Minőségbiztosítási Keretrendszer, az Európai Képesítési Keretrendszer, továbbá az EUROPASS bevezetése, valamint az európai szakoktatási és szakképzési kreditrendszer. Ezzel lehetővé válik, hogy a PannonForrás hálózat, nagykaposi részvétellel - további fejlesztési folyamat eredményeként - EU-konform minőségirányítási rendszerben, európai szakképzési kreditrendszer alkalmazásával, EU standard képzési programokkal működjön, miközben a regionális eltéréseket, így a felvidéki sajátosságokat is képes kezelni. **A képzési rendszerek európai szintű egységesülésének időszakát éljük tehát,** melyben egyre közelebb kerülünk egy – a felsőoktatásban már az ún. „bolognai folyamat” elnevezéssel megvalósuló – a felnőttképzésben is időszerű egységesülés kibontakozásához. S miért ne lehetne a felnőttképzés egységesítésének kezdeményezése magyar, mégpedig össznemzeti szintű magyar kezdeményezés?

Mélyen tisztelt Elnök Úr! Kedves Barátaim!

Önök mindhárom említett körülményt tudatosan figyelembe véve már évekkel ezelőtt elkötelezték magukat a felnőttképzés mellett, majd a Nagykapos és Vidéke Térségi Társulás alapító tagja lett a Kárpát-medencei szinten létrejött PannonForrás hálózatnak, s közben nemcsak országos, de európai szinten is versenyképes tevékenységükkel közös céljainkat szolgáló különböző pályázati forrásokhoz jutottak.

De melyek ezek a közös célok, mi a PannonForrás Hálózat rövid-, közép- és hosszú távú küldetése?

Nos, **rövid távon** a munkaerőpiac által az egész Kárpát-medencében igényelt képzési programok közös kifejlesztése, egységes alkalmazása, valamint európai standardként való kiterjesztése.

Középtávon a felnőttképzéshez kapcsolódó munkaerőpiaci és fejlesztési szolgáltatások integrált rendszerének egységes működtetése, a Kárpát-medencei szintű munkaerőpiaci mobilitás biztosítása, európai szinten is modellértékű képzési, szolgáltatási mintaterület létrehozása.

Hosszú távon pedig a több országra kiterjedő gazdasági hálózatok, klaszterek megjelenésével az együttműködés új, XXI. századi formájaként a **transzregionális hálózatok közötti kooperáció megvalósítása,** mely a gazdaság és a képzés közötti összhangteremtés leghatékonyabb megoldását jelenti. Ezzel a **PannonForrás hálózat és kiterjedt partnersége** - komplex kelet-közép-európai képzési és szolgáltatási rendszerként - a **Kárpát-medencei gazdasági övezet intézményesített térségfejlesztő, gazdaságszervező hátterét biztosítja.**

Mi a szerepe tehát nemzeti és európai szempontból a Kárpát-medencei Felnőttképzési és Szolgáltatási Hálózatnak?

A széleskörű együttműködéssel kiépülő egységes felnőttképzési és szolgáltatási rendszer **Galántától Sepsiszentgyörgyig, Beregszásztól Újvidékig lehetővé teszi minden magyar számára azt, hogy az érvényesüléshez, a jövedelemszerzéshez szükséges új ismereteket, képességeket, szakmákat, mesterségeket felnőtt korban anyanyelvén elsajátítsa.** Ennek érdekében bármilyen helyi, vagy európai szinten kipróbált képzési, foglalkoztatási forma, bevált gyakorlat, illetve terület-, vagy gazdaságfejlesztési programot támogató képzés, szolgáltatás a hálózati központokon keresztül rövid idő alatt kiterjeszhető az egyes régiókra, vagy akár a Kárpát-medence egészére.

Milyen képzések és szolgáltatások alkotják a Hálózat tevékenységrendszerét?

A PannonForrás felnőttképzési kínálat képzéstípusai a következők lesznek:

- Első körben: az európai szinten már bevezetett egységes képzési formák (ilyenek az informatikai, gazdasági és idegen nyelvi alpműveltséget szolgáló képzések: az ECDL, az EBC*L és az ECL).
- Második körben: a Kárpát-medencei szinten egységes, közösen fejlesztett, összehangoltan akkreditált képzési programok (tehát a valamennyi régióban igényelt, ugyanazon mezőgazdasági-, ipari-, idegenforgalmi-, vendéglátóipari-, kereskedelmi-, vállalkozási-, ügyviteli-, informatikai-, szociális és egyéb szakterületi képzések).
- Harmadik körben: a helyi, speciális munkáltatói igényeket szolgáló képzések, azaz a gyors reagálású programok.

A Hálózat teljes körű kiépülésével a következő szolgáltatástípusok kapcsolódnak a felnőttképzési tevékenységhez: a munkaerőpiaci szolgáltatások közül a pályatanácsadás, az állasközvetítés, valamint az ún. befogadó- és megtartó munkahelyi modell. A fejlesztési szolgáltatások közül pedig az üzlet- és vállalkozásfejlesztés, az agrár- és vidékfejlesztési szaktanácsadás, továbbá a különböző kulturális szolgáltatások.

Tisztelt Ünneplő Közönség! Hölgyeim és Uraim!

Ha számvetést kell készítenünk, hogy **meddig jutottunk a hálózatépítésben,** akkor a következőket összegezhetjük:

2004. április 29-én dél-alföldi és székelyföldi felnőttképzési szervezetek között megállapodás született a stratégiai együttműködésről, az uniós fejlesztési források közös célok érdekében történő összehangolt felhasználásáról. Ez lett az alapja a fokozatosan kiszélesedő Kárpát-medencei együttműködésnek, a felvidéki, kárpátaljai, partiumi és vajdasági partnerek csatlakozásának.

A 19 alapító szervezet, mint regionális hálózati központ mellett, egyre több területi képzőhely kapcsolódik be a közös munkába a Felvidékről és más régióból is. **A hálózat továbbra is nyitott**, célunk a szolgáltatások minél szélesebb körű területi elérhetőségének biztosítása, a leoptimalisabb emberi és tárgyi erőforrások kialakítása.

Az elmúlt két esztendőben létrejöttek tehát a hálózatépítés alapvető feltételei: a versenyképes partnerség és a megvalósítható, EU-konform fejlesztési koncepció, valamint a magyarországi Nemzeti Fejlesztési Tervvel összhangban álló, a 2007-13 közötti időszakra valamennyi támogatási konstrukcióra alkalmazható részletes fejlesztési projekt. A hálózatépítés módszertana, cél- és programrendszere a teljes Kárpát-medencei szakmai munkaközösség részvételével, döntően uniós források felhasználásával alakult ki.

Különösen figyelemre méltó, hogy nyugat-európai szervezetek fokozott érdeklődést mutatnak az együttműködés iránt. Felismerve a látszólagosságon túllépő, távlatokat nyitó, jövőképközpontú célkitűzéseinket, partnerségi ajánlatok érkeznek szerte Európából.

Nos, ezek után **hogyan léphetünk tovább?**

Az elért eredmények fenntartásához és a továbblépéshez szükség van a hálózatépítés folyamatosságának biztosítására, s ez még nincs megoldva. A szellemileg és érzelmileg is magas szinten motivált Kárpát-medencei munkaközösségünk alkotóképességét, lendületét a feladatok megszakítás nélküli végrehatása képes állandósítani. E kivételes alkotóerő érvényesüléséhez a térben és időben összefüggéstelen pályázati lehetőségeket áthidaló, ciklikusságot kiegyensúlyozó folyamatos hálózatépítési feltételek szükségesek. Az eredményes pályázatok - bármilyen tudatosan is épüljenek azok egymásra - önmagukban nem képesek egy fejlesztési folyamat – különösen egy határokon átívelő hálózatépítési folyamat – biztonságát garantálni. Az erőforrások optimális felhasználása érdekében **a Magyarországon meghirdetett fejlesztésközpontú nemzetpolitikával és a Nemzeti Fejlesztési Tervvel összhangban álló ún. kiemelt fejlesztési projekt indítása szükséges**, melynek partnerségi, programtervezési és szakmai megvalósítási feltételei rendelkezésre állnak. Ennek elfogadtatása érdekében már egy éve jelentős erőfeszítéseket teszünk. Nincs könnyű dolgunk, még nem értünk célba, de bízunk a megoldásban. Ezt a reményeink szerint 2008-tól már indítható és zászlóshajóként működő magyarországi hálózatfejlesztő keretprogramot kell majd kiegészíteni a közvetlenül Brüsszelben elérhető pályázati lehetőségekkel és az országonként igénybe vehető további uniós és regionális fejlesztési forrásokkal.

Addig is, amíg eredményre jutunk a tervezési folyamatban és céljaink elfogadtatásában, a már elnyert finanszírozási lehetőségeink összehangolt felhasználásával folytatjuk a közös munkát. Még ebben az évben Kárpát-medencei szinten felkészítjük az első hálózati mintaprogramoknak, a turisztikai és a szociális képzéseknek a tananyagfejlesztőit és oktatóit, tréner-továbbképzést tartunk, és sor kerül a regionális hálózati központok vezetőinek projektvezetői felkészülésére is.

Tisztelt Kollégák! Kedves Barátaim!

Biztos vagyok benne, hogy a felnőttképzés iránti elkötelezettségük, a Kárpát-medencei szintű együttműködésben való alkotó részvételük és a forrásszerző képességük együttesen rendkívüli eredményekkel fog járni mind a felvidéki nemzeti közösség, mind az összmagyarság számára. Meggyőződésem, hogy intézményük a PannonForrás hálózat kelet-felvidéki regionális bázisaként - a gazdasági és munkaerőpiaci jelentőségén túl - hozzá fog járulni a Kárpát-medencei magyar együttműködés kialakulásához, a szeretet, a tisztelet és a kölcsönös felelősségvállalás érvényre jutásához.

A most átadásra kerülő fejlesztésük ezért nem csupán egy felnőttképző központ, hanem jelkép és bizonyosság is. Jelképe a magyarság Kárpát-medencei összetartozásának és bizonyossága az összefogás lehetőségének, az erős hittel végzett közös munka jövőformáló erejének. Legyünk hát következetesek céljainkhoz, legyünk igényesek munkánkban és legyünk továbbra is szeretetteljesen türelmesek egymáshoz. Ha így teszünk, meglesz az eredménye.

Mélyen tisztelt Elnök Úr! Kedves Barátaim!

A nemzeti és az európai integrációt egyaránt szolgálva, az ész és a szív szövetségét létrehozva, haladjanak bátran tovább abba az irányba, mely felé bölcs előrelátással elindultak. Isten áldása kísérje ezen az úton minden lépésüket!

Úgy gondolom, hogy a mai ünnepi esemény örömteli, felemelő hangulatához méltó Széchenyi István 1848. március 15-én Pozsonyból barátjához írt levelének részlete, mely a „legnagyobb magyarnak” a pesti forradalom híre által kiváltott érzelmeit fejezi ki. A levél így kezdődött:

„Barátom, csudákat éltünk át! Én tele vagyok a legszebb reményekkel. Ha reakció nem történik és több lesz bennünk a hazafiság, mint az irigység, több a polgári erény, mint a dicsvágy, én biz azt hiszem, lesz még a magyarbul valami – lesz pedig sok!”

Kedves Barátaim! Mit kívánhatnánk annál többet, minthogy: úgy legyen!
Köszönöm, hogy meghallgattak.